

NAPREJ

— Glasilo jugoslovanske socialne demokratične stranke —

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglaš in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

Socialna demokracija in mir.

Strankino predsedstvo nemške socialne demokracije v Avstriji je poslalo poslanca Ellenbogna in Seitza na Holandsko v Haag, da se porazgovorita s Troeltsom, predsednikom internacionalnega socialističnega komiteja, o mirovnem vprašanju. Odposlanca sta povedala izjavo, ki se je izročila Troeltsi in da jo bo oddal socialističnim strankam ententnih držav. Slove približno takole:

Mir, ki naj bi odgovarjal temeljnim točkam internacionalne socialne demokracije, bi moral uresničiti ta-le temeljna določila:

1. Združitev vseh narodov v ligo narodov, ki izvede internacionalno razoroženje, vsa nasprotstva med državami uravnavajo obligatorična razsodišča in proti vsaki državi, ki se pregreši proti narodnemu pravu, nastopi s skupno močjo cela zveza narodov.

2. Nobenih aneksij, rešitev vseh teritorialnih sporov na podlagi samoodločbe narodov.

3. Nobenih kontribucij, enaka svoboda gospodarskega razvoja za vse narode, preprečenje vsake gospodarske vojne.

Le tak mir bi mogli označevati kot pravi demokratični mir, le tak more utemeljiti pravi demokratični red na svetu.

Tak demokratičen mir se ne bode dosegel z zmago ene ali druge od obeh imperialističnih državnih skupin. Zmaga tega ali onega imperializma bi ne uresničila samoodločevalne pravice narodov, temveč jo zatrla. Zmaga imperializma te ali one skupine držav ne more nikakor utemeljiti demokratičnega reda.

Toda tudi takozvani sporazumni mir, sklenjen s kapitalističnega vidika, ne bo mogel temeljne določbe internacionalne socialne demokracije popolnoma uresničiti, kajti tak sporazumen mir bi ne bil nič drugega kakor kompromis med imperializmom osrednjih držav in onim entente. Njegova vsebina ne bi bila določena po temeljnih točkah demokracije, temveč po razmerah moči med kapitalističnimi vladami. Ustvarjal ne bi nobene nove krivice, pač pa bi puščal obstojati staro krivico.

Vojna forej sploh ni nobeno sredstvo, po katerem se ustvari demokratični red v državi. V nobenem slučaju ne more uresničiti idealov internacionalne socialne demokracije. Proletarci vseh narodov imajo dolžnost, delovati na to, da se prava demokratska nova preureditev sveta ne more uresničiti ne le kot uspeh vojne z mirovnim sklepom kapitalističnih vlad, temveč bo uspeh razrednega boja in socialne revolucije.

Narodi potrebujejo skorajšen mir. Dokler si proletarijat v posameznih deželah ni priboril politične moči, se more vojna končati ali z zmagovalnim mirom, katerega нареkuje zmagovalna stranka podleglim, ali s sporazumnim mirom, ki tvori kompromis med zahtevami obeh strank. Po našem mnenju mora internacionalna socialna demokracija delovati z vso silo za mir kompromisa, za sporazumni mir, akoravno tudi ta sporazumni mir ne bo mogel zadostovati demokratičnim idealom. Iz naslednjih vzrokov moramo dati prednost hitrejšemu sporazumnemu miru ob nadaljevanju vojne:

1. Že danes je mogoč sporazumen mir. Ako pa se bo dosegel mir šele po zmagi ene izmed obeh vojni strank, tedaj bi se morala vojna nadaljevati še leta in leta ter strašne žrtve, katere bi moral prenašati proletarijat vseh dežel, bi se neznansko povečale.

2. Zmagovalni mir bi zapustil željo po osveti pri premagani stranki in bi s tem postal vzrok novih vojn. Sporazumen mir bi olajšal zblížanje narodov in zato preveč jamstvo trajnosti.

3. Zmagovalni mir bi okrepil avtoriteto militarizma in imperializma v zmagovalni skupini dežel in s tem otežkočil demokracijo teh držav. Sporazumni mir nasprotno, ki bi ne prinesel nobeni obeh strank bistvenega prirastka moči, bi prepričal vse narode, da je vojna, katero so kapitalistične vlade provzročile, prinesla narodom le brezmejno žrtve, toda nobenega dobička. Silno bi tedaj nardila demokratično, parifistično in socialistično tendenco v vseh deželah. Ta učinek bo posebno tedaj uspešen, ako bi se vlade morale odločiti pod pritiskom internacionalne socialne demokracije za sporazumen mir. Ako se posreči socialni demokraciji, da spravi svojo akcijo pri vladah na zborovalno mizo, tedaj se bo pokazala narodom kot prinesiteljica miru, kot osvoboditeljica vojnega

pomanjkanja in vojni žrtev. Milijoni bi se s tem pridobili za socializem. Sporazumni mir, sklenjen vsled pritiska internacionalne socialne demokracije, bi tedaj zblížal v vseh deželah zmago proletariata nad buržoazijo, socializma nad kapitalizmom.

Najvažnejša naloga internacionalne socialne demokracije je, da se vlade prisilijo z vso silo k skorajšnjemu sklepu miru, ki pa more biti ob sedanjih razmerah velesil le sporazumen mir.

Naše stališče k raznim, v internacionali izraženim zahtevam, omenjamo kraško tole:

Zahtevamo ligo narodov, gospodarske odnose med narodi in socialno-politične zahteve v mirovni pogodbi.

Zahtevamo preureditev Avstro-Ogrske v federacijo avtonomnih narodov kakor tudi ustanovitev zveze prostih balkanskih narodov. Odklanjamo vsako aneksijo Rusiji odtrganih obrobni narodov po osrednjih državah.

Zahtevamo slejkoprej zopetno upostavitve in odškodnino za Belgijo.

Kar se tiče vprašanja Alzacije in Lorene, Italije, Poljske, Turčije in tropičnih kolonij, smo mnenja, naj bi se ta vprašanja odločila v duhu samoodločevalne pravice narodov.

Internationalna socialna demokracija bi morala stremeti po sporazumnem miru tudi tedaj, in ga sprejeti tudi tedaj, ako se ta zahteva popolnoma ne uresniči. Internationalna socialna demokracija naj zastavi ves svoj vpliv za to, da se v mirovni pogodbi poudarja v teh nacionalnih vprašanjih samoodločevalna pravica narodov kolikor mogoče, in sicer v toliko, v kolikor se da doseči brez podaljšanja vojn.

(Bela lista!)

Zelimo kar najhitreje sklicanje internacionalne socialistične konference v kaki nevtralni deželi.

Nemška meščanska nacionalna politika.

Ob priliki velikega dunajskega krušnega gibanja je imelo tudi delavstvo v Gradcu shodo. Na shodu dne 23. junija je govoril na takem shodu državni poslanec sodr. Resel, ki jasno obsoja politiko nemške buržvazije. Govor je poučen, ker je buržoazija povsod enaka. Izvajal je:

Mnogi gotovo niso prezrli, da je po govoru grofa Czernina, pred njegovim odhodom, nemško nacionalistično meščanstvo pričelo z narodnim gibanjem, ki je nevarno za ljudstvo in še bo postalo nevarno tudi za državno skupnost in nevarno tudi za mir.

Nesrečni Czernin.

Naši meščanski nacionalisti so se po govoru grofa Czernina, v katerem je tako divje udaril po slovanskih »veleizdajaleh«, »preorientirali«. Prej so že postali nekoliko bolj skromni (Klici: Bodo morali postati knalu še bolj skromni!), po Czerninovem govoru pa menijo, da plavajo zopet nad vodo. Ne vemo, kako je ta njihva vera opravičena, ker ne poznamo zakulisnih dogodkov. Avstrija je namreč država, v kateri nikdar ne vemo, v katerih krogih se igrajo ravno prve gosli in kdo jih igra in po katerih sekiricah. Ministrski predsednik Seidler ni bil tisti, ki нареkuje politiko Avstrije. Že od Stürgkhove dobe sem vemo, da je ministrski predsednik bolj izvršujoč organ drugih, in gospod pl. Seidler celo ni človek, ki bi delal kako nasilno politiko. Njegova politika se da zbrati v besedah: »San ma guat mitanand!« (Bodimo si dobri med seboj!) Kako je kljub temu naenkrat prišlo do tega, da je grof Czernin imel pod Seidlerjem tak usodepolni govor, to še ni popolnoma razjasnjeno, mogoče bo to v poznejši dobi prišlo na dan. A naši meščanski nacionalisti so s tem mislili, zdaj je prišel njih čas, zdaj bodo v stanu to izvršiti, kar hočejo napraviti iz Avstrije. Seveda ne na demokratičnem, temveč na potu absolutizma. (Burni medklici).

Nemški nacionalci in država.

Njih politika je zgrajena na stališču, da stojijo nad vsemi drugimi, njih temeljno načelo je: »Mi ostanemo gospodje!« Seveda ne vzamemo mi nacionalistične politike preveč tragično, posebno če se pojavi tako, kot zadnje dni. Gospodje so namreč zadnji čas uganjali politiko

in jo skušali med ljudstvom razširiti, katera se je gibala med vsenemštvom in maloavstrijstvom.

Izjavili so, da če se v državi ne zgodi, kar oni hočejo, nimajo nobenega interesa na in v državi. Mi vemo, kaj to pomeni v njih smislu: Če se ne zgodi vse tako, kakor si predstavljajo v svojih otročjih glavah, tedaj pa gredo k svojemu velikemu bratu. V nasprotju s tem bi bili zopet zadovoljni s celo malo avstrijsko orientacijo. Naj bi se vsaj na videz nekaj zgodilo, da bi se dozdevalo, kakor da bi vlada ugodila njih željam. Ker pa izpolnitev njih čudnih želja ustavnim potom, t. j. potom parlamenta ne bi bila mogoča, zato hočejo, da bi se njih »belangi« izvedli z naredbami ali potom § 14. (Viharni fej-klici). O Seidlerjev vladbi smo bili v celi Avstriji na jasnem, da ona ne bo rešiteljica, a nacionalni Nemci so raztrabili Seidlerja kot svoje posestno stanje, ker jim je on obljubil uresničenje nekaterih nacionalnih »belangov«, kateri se ne dajo definirati.

Temne sile.

Preko nemškonalne politike in njene srdite oblike, v kateri se je sedaj pojavila, bi se lažje prišlo, če bi ne bilo treba domnevati, da so mogočne temne sile naše nacionaliste pripravile do tega, da so začeli s to ravnotako smešno, kakor tudi nevarno politiko. (Živahno pritrdjevanje).

Odločilo se moramo obrniti proti temu, da se zopet hočejo pojaviti sile, katerih cilji so isti, kateri bi nam prinesli Stürgkhovo dobo (Viharni medklici), ki je privedla do popolnega poloma! (Ponovni klici). Obrniti se moramo proti temu, da gotovi krogi poizkušajo, izvesti svoje mnenje, da se more Avstrija v sedanjih strašnih dobi vladati tudi brez parlamenta. (Viharni klici). Proti temu se bomo borili z vso odločnostjo. (Veliko pritrdjevanje). Široke ljudske mase so morale med vojno več prestati, kot so bile pravzaprav v stanu.

Pred enim letom smo upali, da smo blizu miru, in v jeseni bo leto dni, ko se je smelo upati, da bo mogoč mir na podlagi sporazumljenja. Pa kako bržko smo se motili v tem svojem upanju! (Pritrdjevanje). Vriskali smo, ko je ruski proletarijat napravil revolucijo in se je tako izločila vojskujoča država iz vrst naših sovražnikov ter je prišla vlada, ki je pošteno hotela mir. A kako je bilo potem? Revolucija v Rusiji ni rodila — za kar se imamo, zahvaliti imperijalistom v osrednjih državah — uspeha za mir, temveč je prinesla uspeh imperijalistom, kateri imajo zapisano na svojih zastavah

vojska do zmage!

Dočim je bila do izstopa Rusije v osrednjih državah res pripravljenost za mir — v Avstriji naravnost klasično —, so prišli po revoluciji v Rusiji nemški »siegfriedlerji« šele prav na višek. Pri nas to ni šlo tako lahko, moralo se nas je omamiti, da se mora mir z Rusijo tako skleniti, ker rabimo krušni mir. Uspeh pa je bil, da sedaj nimamo

ne kruha in ne miru.

(Živahno pritrdjevanje). S tem mirovnim sklepom so dobili »siegfriedlerji« zopet nekoliko sape.

In če hočejo naši nacionalci to politiko opsovati kot tako, ki je v interesu ljudstva in tozadavne sklepe in objave slepaško razkazovati kot razglase nemškega ljudstva, se moramo odločno zavarovati proti takemu mnenju. (Živahno pritrdjevanje).

Nemško delavstvo, ki šteje sto in stotisoče, nima s takimi prireditvami niti najmanj skupnega (Živahno pritrdjevanje). Delavstvo jih odločno odklanja! (Ponovno živahno pritrdjevanje). Delavstvo — in mi govorimo v ime nemškega delavstva — hoče slej kakor poprej mir na podlagi sporazumljenja. (Živahno, dolgotrajajoče pritrdjevanje).

Samoodločba narodov.

Mi hočemo, da narodi sami odločujejo o svoji usodi. (Pritrdjevanje). Pomisliti moramo, da so narodi v Avstriji primorani skupno živeti in biti med seboj v gospodarski zvezi. (Pritrdjevanje). Mi ne smemo pozabiti, kako daleč smo radi narodnih preprirov v Avstriji za drugimi državami v gospodarskem in kulturnem oziru, ker se je v vsako vprašanje zaneslo narodno vprašanje. (Pritrdjevanje). S tem se je zavrli vsak razvoj.

Mi kot demokrati ne moremo stati na stališču, da se naj drugi narodi zatirajo. (Pritrjevanje.) Mi ne moremo biti tako nedosledni, kakor naši nacionalci, kateri so na Češkem za delitev po narodnostih, a na Štajerskem pa romajo k cesarju in prosjačijo, naj se to, kar so za Češko izprosili z velikim zaželenjem, ne izvede za Štajersko. (Velika radost.) Kar je Nemcem na Češkem prav, to bi moralo biti prav tudi Nemcem na Štajerskem. (Klici: Prav res!) Naši nemški nacionalci pa hočejo tam, kjer so v manjšini, samostojnost, tam, kjer so v večini, pa hočejo neomejeno oblast, da zatirajo druge. (Klici: Tako je!) S temi mi ne moremo imeti prav nič skupnega. (Živahno pritrdjevanje.)

Mi pa tudi ne vemo, da ti nacionalisti ne samo za druge narodnosti, temveč tudi svojim lastnim rojakom ne marajo dovoliti enake pravice. Kljub vsej hvali, s katero so obkladali med vojno tudi delavstvo, nismo še nikjer slišali, da bi bili v svojih zastopih uvedli enako volilno pravico. (Klici: Prav res!) V štajerskem deželnem zboru in v graškem občinskem svetu se ne zavzemajo za enakopravnost vseh svojih rojakov.

Nemškonacionalna politika v luči števil.

Če si ogledamo zahteve nemških nacionalistov, in s tem primerjamo razmerje števil, pridemo do čudnega zaključka, da imajo namero, naj mala manjšina vlada nad veliko večino. Od 28. milijonov prebivalcev je samo 10 milijonov Nemcev in 17 milijonov Slovanov. Da se 17 milijonov ne bo dalo vladati od 10 milijonov, je pač umevno samoposebi. V državni zbornici imajo nacionalci od 516 mandatov samo 185 mandatov, od katerih pa jih še pripade 73 krščanskim socialcem, kateri ne gredo vedno skozi drn in strn za nacionalci. Tako ostane nemškimi nacionalcem samo 110 mandatov. V ljudskem zastopstvu, ki ima 516 mandatov, 110 zastopnikov ne more vladati. (Klici: Samoobsebi razumljivo!)

A tudi druge številke dokazujejo to. Pri zadnjih državnoborskih volitvah so dobili nemški nacionalci samo 384.000 glasov, dočim so dobili krščanski socialci 587.000 in socialni demokratje 542.000 glasov. Ali imajo tedaj nemški nacionalci pravico govoriti v imenu ljudstva? (Klici: Res je!) Pa ravno radi tega, ker niso večina, in ker svojih zmedenih želj nikdar ne morejo uresničiti demokratičnim potom, špekulirajo na absolutizmu. Nemški nacionalci, ki upajo, da bo kričanje vse izdalo, so bili dosedaj vedno pripravljani, biti biriči absolutizma. Prej se je po vsej pravici reklo, Čehi so policaji vlade. A to se je izpreobrnilo. Že dvoje desetletij so nemški nacionalci vedno iznova pripravljani, da so absolutizmu za biriče ter ga vedno iznova zahtevajo. (Živahni fej-klici.)

Gospoda Ornig in Schmiderer.

V občini sta še vladarja vsled sramotne volilne pravice, ki izključuje nemške delavce. Gospodov Orniga in Schmidererja ne more odstaviti ljudska masa, ker masa nemškega ljudstva v občini nima ničesar govoriti. Tako je tem gospodom mogoče, se pokazati pred cesarjem in izjaviti, da nimajo nobenega zaupanja do parlamenta. (Klici: Drzna domišljavost!) Oni hočejo, da bi cesar brez parlamenta to napravil, kar smatrajo, da je v interesu nemškega ljudstva, katerega niti ne zastopajo, katero po večini od njih niti nič ne slišati. In taki ljudje kot Ornig in dr. Schmiderer, katere bi ljudstvo, če bi v občini imelo kaj govoriti, s sramoto nagnalo, taki ljudje govorijo, da nimajo zaupanja do parlamenta, temveč samo do absolutizma. (Živahni medklici.) Povedati moramo, da se nemško ljudstvo na Štajerskem ne da zastopati od Orniga ali Schmidererja.

Vojna in njeno strašno posledice.

Če bi meščanski nacionalisti, ki so že v parlamentu in tisti, ki še hočejo priti tje, prisluskovali pri prebivalstvu in vojakih, ki pridejo s fronte, kako se misli o nacionalističnem meščanstvu, katero v vsem tem težkem času ni pokazalo niti najmanjšega socialnega duha, potem bi pač slišali svojo obsodbo. Njih namen je bil samo: napraviti »kšefte« in skupaj nagrabiti, kar se nagrabiti da. Ti ljudje (nemški nacionalci) so tudi tisti, ki so hoteli vojsko, ki so vojsko komaj dočakali in so vriskali vesoja, ko je izbruhnila, oni so tudi tisti, ki hočejo vojsko nadaljevati do »zmagovitega konca«. (Viharni klici.)

Po vojski bomo imeli en milijon pohabljenecv in če 100 milijard državnih dolgov. (Medklici.) Pohabljenecv bodo morali biti oskrbljeni, dolgovi pa bodo morali biti poplačani. Če se mi ne moremo gospodarsko razviti, tedaj bomo prišli iz ene vojne bede v drugo, nič manj veliko, stalno bedo. (Pritrjevanje.) Dokler še imamo moči, se bomo branili proti uganjanju politike, ki bo šle po vojski imela za posledico prav veliko bedo in stisko. (Živahno pritrdjevanje.) To je velika nevarnost take politike, po kateri sporazumni mir ni več mogoč. (Viharni medklici.) Nasilni mir bi prinesel samo nova neznozna bremena in zahteval žrtve. (Pritrjevanje.) Mi pa hočemo, da je ta vojska zadnja. (Živahno pritrdjevanje. Medklici.)

Iz tega vzroka moramo z vso silo protestirati proti tistim ljudem, ki uganjajo politiko, ki z daleka ne vodi do sporazumnega miru. (Burno odobranje.) Stradati

in molčati, tega nečemo. (Ponovno odobranje.) Če se že ne moremo znebiti gladi, si vsaj drugače moramo varovati naš vpliv, da vrhutega ne bomo še tudi bolj brez pravice. (Odobranje.) To moramo povedati ne samo na zgoraj, ampak tudi nacionalcem, da bi moralo delavstvo, če mislijo tirati to agitacijo še naprej, kakor so delali dosedaj, podati izjavo, da bo uporabilo vsa sredstva, da pride v okoliščini agitaciji in jo ustavi na ta način, da pozove pravo ljudstvo, ki naj pove svoje resnično mnenje. (Veliko odobranje.)

Politični pregled.

— **Avstrijski parlament uganka.** Cesarsko pismo izreka zaupanje Seidlerju in njegovemu kabinetu ter odreja, da se državni zbor vsekakor skliče na dan 16. julija. Vlada bo zahtevala kratko zborovanje, da spravi pod streho proračun, če bo dobila večino, in potem gre parlament zopet lahko na počitnice. Z začudenjem opazuje državljani nestanovitno kolebajočo politiko Seidlerjevega kabineta, ki prehaja iz enega ekstrema v drugega. Sedaj je vnet za ustavo, sedaj grozi z absolutizmom, sedaj obljubljuje narodne pravice narodom, demokratizacijo uprave, mir brez aneksij in ob sporazumu z narodi, hoče delati s parlamentom, toda le tedaj, če bo parlament razpravljal samo o stvareh, ki so všeč vladi, ki se ne tičejo ne vojne, ne zunanje politike in tudi ne notranjih ustavnih reform. Sila čudno je tako stališče in neverojeto, da se vlada sploh upa državnemu zboru, ki je ustavni zastopnik ljudstva, omejevat delokrog na tako gorostasen način. Zbornica poslancev bi morala tudi pri nas odločevati o zunanji in notranji politiki, toda ima pa, kakor nam dokazujejo že štiri leta te črne zgodovine, na dogodke prav tako malo vpliva kakor zadnje nepotrebno orodje v kovačnici vaškega kovača. Te ustavne razmere so silno žalostne. Tudi pri bodočem zasedanju namerava Seidlerjev kabinet »sklepati« z zasilno večino in bojimo se, da bo to dosegel z obljubami posameznim strankam. Kakor vemo, so povzročili Seidlerjevo demisijo Poljaki, ker so se odločno uprli Seidlerju zaradi poljskega vprašanja. Zadnje dni pa so se vršila posvetovanja in minister Silva Tarouca je šel in snubil za Seidlerja, na kar so Poljaki izjavili, da zahtevajo parlament ter da se eventualno hočejo pogajati z vlado glede na glasovanje za proračun. Nemci so zadovoljni z Seidlerjevim kabinetom. Posebno jim je všeč, odkar je zaplul v Czerninove vode, kar pa za zdrav parlamentarizem v Avstriji prav ničesar ne jamči. Seidler se ni spremenil; kaže prijaznejše lice, toda nedvomno bo hotel zabraniti v parlamentu razpravljanje o nujnih stvareh in bo zahteval samo odobritev proračuna. Zakaj nikakor ne moremo verovati, da bi bil Seidler imel kdaj resno voljo, da preuredi monarhijo primerno potrebam. Res je, da je parlament važna stvar; toda njega varnost bi bila dejanska šele takrat, če bi tudi deloval, če bi sodeloval, odpravil nezdrave razmere, in ker se to ne zgodi, pač ne vemo, zakaj sploh imamo državni zbor. Za parado? Če gospodje potrebujejo parado, naj naroče gospodo iz svojih krogov, nikakor pa ne gre, da bi državljani volili svoje zastopnike, ki imajo ustavne pravice, pa jih ne smejo izvrševati. Socialni demokrati se gotovo zavzemajo z vso silo za ohranitev parlamenta. Uverjeni smo tudi, da če pride Seidler zopet z grožnjo, da bo vladal absolutistično, ni to krivda parlamenta, ampak krivda vlade, ki maši parlamentu usta, ker hoče s tem zatreti javen izraz ljudskih zastopnikov, prihraniti eksekutivno oblast vidnih in nevidnih sil v zunanji in notranji politiki. In če to stvar prav resno premislimo, se nam usiljuje vprašanje: je-li sploh potrebujemo ta parlament ali ne? To uganko? Kaj nam more koristiti? Kakšen vpliv ima na dogodke? Prav v nobeni smeri ne dobimo povoljnega odgovora. Absolutizma ne maramo! V Avstriji imamo ustavo, torej je absolutizem krivica. Razpuste naj državni zbor, razpišejo nove volitve, pa bodo videli, kakšnega mnenja je avstrijsko prebivalstvo v vseh tistih vprašanjih, ki jih vlada danes ne mara. Novi parlament bi pokazal resnejšo voljo. Prišel bi s pozitivnimi predlogi, zahteval odpravo neznoznih razmer. Kdaj se avstrijski narodi dvignejo na to stopinjo? Tudi to je aktualno vprašanje. Uganka! Parlamentarci morajo v prvi bodoči seji nastopiti s pozitivnimi predlogi! To je potrebno! In če sedanji parlament ni zmožen, da bi jih rešil, jih bo rešila bližnja bodočnost morda tudi preko glav diplomatov. To naj vedo tisti, ki razvoj ovirajo!

— **Zakaj je ostal Seidler?** »Arbeiter-Zeitung« obravnava vprašanje: »Zakaj je ostal Seidler?« in piše: Pravijo, da želi dvesto poslancev, naj dr. Seidler ostane. Seveda se mora to dejstvo upoštevati, toda tudi to, da zahteva 316 poslancev, naj Seidler odstopi, kar je tudi dejstvo, ki se ne sme prezirati posebno z ozirom na glasovanje o državnih potrebščinah.

— **Fries-Skene trgovski minister.** V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da bo sedanji cesarski namestnik v Trstu, baron Fries-Skene, imenovan za trgovskega ministra.

— **Naše izgube v ofenzivi proti Italiji.** C. kr. korespondenčni urad razglša: Od ogrskega ministrskega predsednika v ogrski zbornici podane izjave o izgubah povodom zadnje ofenzive proti Italiji je treba nekoliko izpopolniti: 1. Število 100.000 temelji na napačni razlagi

anglo podanega telefonskega poročila. Arinadno poveljstvo je naznanilo ogrski vladi, da so izgube manjše kakor v 10. ali 11. soški bitki, ki so znašale 80—100.000 mož. 2. S primerom 10. in 11. soško bitko navedeno število izgub se ne nanaša na fronto ob Piavi in še manj na od ministrskega predsednika navedenih 70 pešpolkov, ampak na vso fronto od Stilskega sedla do Adrije in obsega dobo od 15. do 20. junija, torej 6 bojnih dni. 3. V številu o skupnih izgubah so všeti vedno tudi bolniki, kar je ministrski predsednik tudi naglašal. Število teh znaša po vremenu na jugozapadni fronti dnevno 2000 do 4000 mož. Izgube torej nikakor ne presegajo normalne mere in nudijo javnosti jamstvo, da je bojno vodstvo storilo vse, da omeji število žrtev.

— **Podržavljenje južne železnice.** Državni železniški svet je v svoji zadnji seji razpravljal o predlogu dunajskega župana dr. Weiskirchnerja glede podržavljenja južne železnice. Generalni ravnatelj Günther je s posebnim povdarkom zahteval, da se podržavljenje čimprej izvrši, zlasti z ozirom na prometne razmere in z ozirom na okolnost, da zveza z morjem ne sme biti odvisna od privatne železnice. Dr. Lampe se je pridružil zahtevi ravnatelja Güntherja. Poslanec Einspinner je takoj prijavil svoje pomisleke, češ da pridejo za Nemce vpoštev važni narodni momenti, za katere bodo Nemci ob južni železnici že pravočasno poskrbeli. Pri glasovanju je bil Weiskirchnerjev predlog z večino glasov sprejet.

— **Hrvatsko-srbska koalicija razpada.** Iz Zagreba se brzojavno poroča: Poslanca dr. Lorković in dr. Šurmin sta priglasila svoj izstop iz saborskega kluba hrvatsko-srbske koalicije ter odložila obenem mandate v raznih saborskih odsekih. Povod izstopu omenjenih poslancev je madžarska politika saborske večine. Zatrjuje se, da secesija s tem še ni končana.

— **Jugoslovansko vprašanje v hrvatskem saboru.** Hrvatskemu saboru je bila v petkovi seji predložena zakonska osnova glede podaljšanja zakonodajne dobe sabora. Na seji se je razpravljalo o Paveličevem predlogu v zadevi jugoslovanskega vprašanja. Predlagatelj dr. Pavelić je nastopil za nujnost predloga in govoril nato o posvetovanju hrvatskih politikov v Budimpešti. Ban Mihalović je izjavil, da zamore povedati le toliko, da je čisto samoobsebi umevno, da se v predlogu omenjeno vprašanje ne more rešiti brez vednosti in privoljenja hrvatskega sabora. V ostalem pa naglašja, da se to vprašanje nikakor ne nahaja v aktualnem štadiju rešitve, kakor predpostavlja to predlagatelj. Prosi, naj se izroči predlog odseku. Potem ko je govorilo več govornikov, je bila nujnost odklonjena z velike večino.

— **Politična vprašanja v Nemčiji.** Pod naslovom »Kühlmann ostane« piše berlinska »Germania« v uvodnem članku: Sedaj je gotovo, da državni tajnik za vnanje zadeve ostane na svojem mestu. Državni interes zahteva, da dr. pl. Kühlmann ostane na svojem službenem mestu. Odstop državnega tajnika bi imel kar najslabše posledice; napravil bi vtis, da vlada ne sme imeti lastnega mnenja. — Državni kanceler dr. grof Hertling se je podal v nedeljo v nemški glavni stan, kjer se pričakujejo važni ukrepi.

— **Konferenca za poglobitev avstrijsko-nemške zveze.** Dne 8. julija se sestane v Solnogradu konferenca, na kateri se bodo pogajanja za poglobitev zveze med Avstro-Ogrsko in Nemčijo nadaljevala. Glavni predmet solnograških posvetovanj bo sklepanje o vojaški konvenciji in o raznih skupnih gospodarskih zadevah. Posvetovanj se udeleži okoli šestdeset nemških, avstrijskih in ogrskih državnikov in politikov, med drugimi dr. pl. Kühlmann, vicekanceler Payer, grof Burian ter trgovska ministra baron Wimmer in Szterenyi.

— **Nemški vpliv v Ameriki gine.** Iz Newworka se poroča, da je tamošnji nekoč uplivni nemški list »New-yorker Staatszeitung« vsled neugodnih finančnih razmer prenehal izhajati. »Staatszeitung« je bila ustanovljena leta 1834. ter si je tekom let pridobila velik političen vpliv.

— **»Vorwärts« o poiožaju.** O kongresu angleških delavskih strank piše berlinski »Vorwärts«: Nemški socialni demokrati so internacionalni dovolj, da zamorejo pojmiti željo Angležev po zmagi njihove države. A s skrbjo se moramo vprašati, kako naj pridemo do konca, če vsaka stranka koncem četrtega vojnege leta še kliče po popolni lastni zmagi, četudi je po dosedanjih uspehih še tako oddaljena od zmage. Anglija in njeni zavezniki so štiri leta imeli čas zmagovati. Krivica bi bila, če bi svet neuspehe svojih voditeljev moral poplačevati z nadaljnjim brezkončnim prelivanjem krvi. Če bodo čakali na oni strani na našo onemoglost, a na tej strani na onemoglost drugih, potem utegne trajati vojna še zelo dolgo.

— **Amerikanci na italijanski fronti.** Reuter poroča: General Pershing odpošlje v svrhu moraličnega učinkovanja na Avstro-Ogrsko en polk ameriških čet na italijansko fronto. Vojni minister Baker je izjavil, da se odposlanje enega polka na italijansko fronto nikakor ne sme razlagati kot merilo veličine ameriške udeležbe na italijanski fronti, kar bo izvedeno pozneje.

— **Iz rumunskega parlamenta.** V debati o odgovoru na prestolni govor je poslanec Stere izjavil, da krivda za izbruh vojne zadeva vse sloje naroda, da se zamore torej kazensko zasledovati le one, ki so zakrivali kako nepošteno dejanje. Namestnik ministrskega predsednika,

Konstantin Arion, je nasproti trditvi generala Avarasca izjavil, da on ni podpisal morebiti podaljšanje premirja, marveč začasen mir.

— **Z angleške delavske konference** se naknadno še poročajo. Na delavski konferenci v Londonu je poslanec Renaudet, zastopnik francoske socialistične večine, podal izjavo, da so francoski delavci trdno sklenili, nadaljevati vojno tako dolgo, dokler ne bo sovražnik preganjan iz Francije in Belgija zopet vrnjena njenemu ljudstvu. Albert Thomas je izjavil, da priznavajo tudi delavci zveznih narodov, da jih vojaška zmaga ne more zadovoljiti. Plemenitejši mišljenje in upliv delavskega gibanja bi mu morala slediti. Van der Velde je izjavil, da bi se belgijski socialisti v zasedenem ozemlju udeležili mednarodne socialistične konference, a le pod pogojem, da oni, ki so izdali načela internacionalizma, na konferenci ne smejo biti zastopani. Branting je pripomnil, da je prišel na posvetovanje v prvi vrsti za to, da nasvetuje internacionalno socialistično konferenco. Vedno še upa, da se med socialisti centralnih držav najdejo močje, ki odklanjajo sistem gospostva, za katerega se bori prusizem.

— **Ameriška doba vojne.** Poveljnik ameriških čet na Francoskem je povabil poročevalce nevtralnega časopisa, da se osebno prepričajo o obsežnih vojnih pripravah Amerikancev na Francoskem. Dopolnil list »Nieuwe Rotterdamske Courant« poroča sedaj, da je po vsem, kar je videl, prepričan o tem, da se je sedaj pričela ameriška doba vojne. Francija stoji pod ameriškim uplivom. Zgodilo se je prvič, da sta Amerika in stara Evropa stopili v tako tesno zvezo. Vse govori za to, da je bolj resnična in iskrena ententa med Amerikanci in Francozi, kakor med Angleži in Francozi.

— **Japonska odklonila intervencijo v Sibiriji.** Reutersjev urad poroča: V Washingtonu objavljeno neuradno poročilo pravi: Japonska vlada je sklenila, da odkloni prošnjo ententnih držav za intervencijo v Sibiriji. V uradnih krogih in ententnih poslaništvih v Washingtonu se ta odpoved ne smatra kot opustitev namere entente ali Združenih držav, da prispejeto Rusiji pri njeni rehabilitaciji in borbi proti nemškemu vplivu na pomoč.

Dnevne beležke.

— **Naročnikom in prijateljem našega lista.** Vse cenjene naročnike vljudo vabimo, da čimprej obnovijo naročnino za »Naprej«. »Naprej« je poljuden dnevnik, ki prinaša vedno jasen pregled o političnih dogodkih in pojavih ter izredno mnogo vesti in člankov, ki služijo v razumevanje zamotanih razmer. »Naprej« ne pretirava, marveč skuša vedno le dokazati svojim čitateljem, kako na napačni poti so sedanje politične meščanske stranke, kako silno gorje je nakopala vojna človeštvu in kako nujno potrebno je, da zavladajo drugačnejši, boljši nazori. V človeški družbi: pravica in popolna enakopravnost. »Naprej« si je pridobil v tej smeri mnogo zaupanja, zato hoče hoditi po tej poti tudi v bodoče še z večjo in jasnejšo preciznostjo. Pri tem poštenem delu nas najbolj podpirajo naši cenjeni naročniki.

— **Preganjanje slovenskih listov.** Poleg drugih preganjanj in oviranj v izvrševanju državljskih pravic, so pričeli prepovedovati tudi liste. Dannačan nam prihajajo reklamacije, ki dokazujejo, da se neka »višja« sila vrti med nas in naše naročnike, tako da danes lahko trdimo, da je »Naprej«, vključ s svoji resnicoljubnosti, vključ s svojim najpoštenejšemu objektivnemu poročanju prepovedan. Bližamo se diktaturi, zadnji usodni fazi grozovite svetovne vojne. Proti temu sicer ne moremo napraviti drugega, kakor izprožiti stvar v parlamentu, toda naši prijatelji, naši zaupniki lahko napravijo s tem, da nam pomagajo pridobivati nove naročnike. Sodrugi in sodružice! Vključ vsemu zatiranju svobodne besede bo končno le zmigala pravična stvar in to bo najpravičnejša obsodba vseh tistih, ki se boje odkrite besede. Sodrugi, novi naročniki so najboljši odgovor za sedaj!

— **Ustanovni zbor Jugoslovanske demokratične stranke.** Dne 29. in 30. junija je zborovala v Ljubljani naslednica narodno napredne ali takozvane liberalne stranke. Prekrstili so naprednjaki svojo stranko v meščansko jugoslovansko demokratično stranko. Pravijo, da je bilo na zborovanju nad 1600 zaupnikov. Prvi dan so imeli seje odseki, drugi dan pa se je vršilo ustanovno zborovanje. Shodu je predsedoval ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar. Najprej so izvolili tri odseke: organizacijsko-politični odsek (predsednik dr. K. Triller, poročevalec dr. A. Kramer), gospodarski odsek (predsednik Ivan Hribar, poročevalec A. Ribnikar) in prosvetni odsek dr. Fr. Novak, poročevalec dr. Fr. Ilešič. Izvolili so tudi izvrševalni odbor. Za predsednika izvrševalnega odbora je bil izvoljen ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar, za njegove namestnike pa dr. Vekoslav Kukovec, M. Prosekar, župan Stepančič in dr. Vlad. Ravnihar. Po zborovanju so imeli prijateljski večer v Unionski dvorani. Priredba je bila povsem meščanskega značaja ter pomeni pač prekrstitev stranke po imenu, nikakor pa ne po bistvu. To nam potrjujejo referati in osebnosti, ki so sodelovale. Kljub temu pa smatramo ta ustanovni zbor kot važen dogodek v političnem življenju, dasi nam je žal ljudi, ki še vedno iščejo tam zaslombo, kjer je ni,

kjer je ne more biti, zakaj meščanska stranka ne more biti nikdar zatočišče slojev, ki morajo jesti grenek kruh teh ali onih delodajalcev, pa naj so to zasebniki ali pa javne korporacije. Vsekakor bomo imeli priliko, da se izpregovorimo o nalogah te nove narodnonapredne stranke.

— **Železničarski shod.** V soboto, 29. junija, se je vršil v »Mestnem domu« shod južnih železničarjev, na katerem je poročal sodrug Žorga o uspehu deputacije, ki je bila poslana na Dunaj, da intervenira zaradi slabe aprovizacije. K poročilu sta govorila tudi sodruga Kopač in Brus, na kar je bilo poročilo soglasno sprejeto na znanje. Pri drugi točki se je ponovno izvolil gospodarski odsek železničarske organizacije, ki je pred časom demisioniral. Deputaciji se je sedaj obljubilo, da se nekatere osebe odstranijo in da bo delavski odbor imel več vpogleda, kakor do sedaj. Izvoljeni so bili skoro vsi stari člani. Na to je predsednik shod zaključil in pozival, da se naj železničarji takih važnih shodov vedno kar naj bolje udeležujejo, da bo imelo naše delo več uspeha.

— **V svrhu odmere hišne najemnine** za leti 1919 in 1920 je podatki do konca avgusta 1918 napovedi o hišni najemščini vseh hiš v Ljubljani pri c. kr. davčni administraciji na Bregu št. 6. Tiskovine za napovedi in popis hiš, ravno tako za prijavo in odjavo praznih stanovanj se dobivajo v Zadrugi tiskarni na Dunajski cesti št. 9.

— **Z Jesenic.** Odbor politične krajevnice organizacije Jesenice - Javornik se je v soboto popoldne naslednje konstituiral: predsednik Ambrožič Vinc., namestnik Pintar Jožef, blagajnik Rotar Filip, kovinar, Sava 100, namestnik Oman Ivan, železničar, Jesenice, tajnik Martin Marčič, kovinar, Javornik 100, namestnik Mlakar Josip, žel., Jesenice — ostali odborniki so: Ravnik Janko, Trobej Franc, Faletič Simon in Ravnik Franc. — Prispevek politične organizacije je 70 vin. za en mesec. Vplačuje pa se prispevke tudi lahko pri zaupnicah: Antonija Rančar, Jesenice, Josipina Trojar, Sava in Ivanka Trobej, Javornik. — Naj ne bo sodruga in sodruginje v občinah Jesenice in Javornik, ki bi ne bil član politične krajevnice organizacije.

— **Gorica.** Pred nekaj dnevi je v Gorici neki železničar državne železnice odpiral ročno granato v svojem stanovanju. Granata je razpočila in ga je namestu ubila in njegovi soprogi je odbila roko. V »Napreju« je bila vest, da so zaplenili imetje Vukiču Leopoldu in Gorku Francu, ki sta baje kmetovalca. Vuk ima ženo in otroke; žena že leto dni ni dobila nobene podpore in je zato brez imetja. Gorkič pa je bil zidar, je samec in nima imetja. K nam je prišlo sedaj mnogo vojakov, ki pobirajo kosti padlih Italijanov. Za tukajšnjo aprovizacijo je to jako neprijetno, ker odkopavajo krompir, ki je šele zarodil, ter porabljajo druga živila. Pridelek se bo torej porabil preden bo dozorel, tako da ne bo imel ne kmet ne kdo drugi nikakršnih živil.

— **Obrtna centrala za obnovitev Goriške** s sedežem v Ljubljani je po prizadevanju kranjskih in goriških rodoljubov ustanovljena. Svojo nalogo v prid obnovitve Goriške je začela takoj izvrševati. Njen cilj je pred vsem, da združi obrtnike vseh pri obnovitvi v poštev prihajajočih obrtnikov na slovenskem ozemlju, ter da jih podpira vsestransko v strokovnem in trgovskem oziru pri prevzemanju vsakojakih obnovitvenih del pri stavbah in pri notranji opremlitvi. Zadruga prevzema od države, dežele, občin in zasebnih strank naročila in jih potem oddaja svojim članom v izvršitev. Obrtnikom in naročnikom bo pri zadrugi na razpolago za vsa strokovna pojasnila poseben tehnični odsek pod vodstvom stvbenega inženirja. Posamezni mali obrtniki bi pri tolikšnem obsegu obnovitvenih del na Goriškem pri sedanjih gospodarskih razmerah ne mogli prevzemati večjih naročil, dočim jim bo vsled združitve v veliko organizacijo možno to storiti. Organizaciji je zagotovljena izdatna finančna pomoč. K sodelovanju so poklicani vsi slovenski obrtniki, predvsem z Goriškega. Da se nameri in pomen obrtne centrale bolj pojasni, osobito med prizadetimi goriškimi krogi, sklicuje zadrugino načelstvo na dan 5. julija t. l. ob 10. uri popoldne v Gorico v prostori Goriške zveze (Ulica Teatro, št. 20, I. nadstropje) sestanek, h kateremu vabi goriške obrtnike vseh strok, predvsem pa opekarnarje, kamenarje in apnarje, pa tudi druge interese. — Jernej Kopač, načelnik Obrtne centrale za obnovitev Goriške v Ljubljani.

— **Razpisana tobakarna.** Kranjsko deželno društvo c. kr. avstr. vojaškega fonda za vdove in sirote in društvo za oroško varstvo ter oskrbo mladine v Ljubljani opozarja, da se oddaja koncesijskim potom izpraznjeno mesto tobakarne v Sv. Luciji, davčni okraj Radovljica, in da imajo pred drugimi prosilci za to tobakarno prednost razen invalidov sedanje vojne tudi vdove in sirote po vojakih, ki so padli ali umrli na bojišču. Natančnejše podatke daje le c. kr. finančno ravnatelstvo v Ljubljani ali finančno kontrolno okrajno vodstvo v Kranju. V posebno vpoštevanja vrednih slučajih je omenjeno deželno društvo pripravljeno, plačati za tobakarno potrebno kavcijo iz lastnih stroškov. Prošnje za podelitev koncesije je treba vložiti na uradnem formularju najkasneje do 13. julija pri c. kr. finančnem ravnatelstvu v Ljubljani.

— **Italijanski letalci nad Celjem.** V noči od petka na soboto so priletela nad Celje štiri italijanska letala.

Obrambni topovi so eno letalo sestrelili. En pilot si je pri padcu zlomil obe nogi, eden pa je ostal popolnoma zdrav.

— **Prešička so ukradli** v noči na 20. t. m. iz levega železničarskega delavcu Lovrencu Kondi iz Laz. Prešič je bil vreden 360 kron.

— **»Johanca iz Vodice«** je bila 27. m. m. v Celju obsojena na dva meseca strogega zapora, ker je hotela tudi v Celju delati »čudeže«.

— **Stavka v Možici na Koroškem.** Delavcem je popolnoma zmanjkalo živil in niso mogli več delati. Nenadoma je izbruhnila 26. m. m. stavka. Delavski voditelji so šli k vojaškemu upravitelju ritmojstru J. Popperju, katerega je zastopal narednik Strindorfer. Zahtevali so živeti v boljšo plačo. Strindorfer je takoj brzojavil višjim oblastem. Delegatom so naznanili, da živil ni mogoče dobiti, delavstvo pa gre lahko delat h kmetom, da se preživi v času pomanjkanja. Večina delavstva res dela na kmetih. Dne 30. m. m. je pa poveljstvo delavskega oddelka razglasilo, naj se prične 1. t. m. precej z delom, in zagrozilo s strogo kaznijo tistim, ki bi še stavkali.

— **Prevozne kuhinje.** Vojna uprava je dala na razpolago mestu Dunaju za ljudsko prehrano prevozne kuhinje, ki jih bodo vozili po dunajskih ulicah in trgovinah ter dajali hrano dnevno za 100.000 oseb.

— **Avstrijski »Lloyd«** je prodal parnike »Bohemia«, »Silestia« in »China«, ki se nahajajo že od izbruha svetovne vojne dalje v kitajskem pristanišču Šanghaju, nekemu kitajskemu konzorciju za štiri milijone dolarjev.

— **Štrajk plinarniških delavcev.** V Kristijaniji na Norveškem je pričelo stavkati 400 delavcev mestne plinarne. Zahtevajo šesturni delavnik. Vsled ustavitve dela je mesto brez razsvetljave in 20.000 družin brez kurilnega plina.

Vojna.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 1. julija. Uradno se razglša: Ob Piavi nobenih posebnih dogodkov. Južnovzhodno Asiaga je prišlo vnovič do hudih bojev. Ker bi bili zamogli Col del Rosso in Monte di Val bella držati le z velikimi žrtvami, smo posadko teh točk vzeli nazaj v prejšnje glavne pozicije v gozdu pri Stenile. Južno Canove smo odbili sovražne poizvedovalne oddelke. Naše letalske flotilje so ob izlivu Piave uspešno bombardirale razne vojaške naprave.

Nemško vojno poročilo.

Berlin, 1. julija. Iz glavnega stana se poroča: **Armadska skupina kraljeviča Ruprechta:** Bojno delovanje je na mnogih mestih fronte proti večeru postalo živahnije. Poizvedovalno delovanje je trajalo dalje. Angleške delne napade severno Alberta smo glavo zavrnili. — **Armadska skupina nemškega cesarjeviča:** Med Aisno in Marno živahno delovanje sovražnika. Sovražnik je izvršil več izvidnih sunkov. Po močni artiljerijski pripravi so napadli opoldne Francozi južno St. Pierre - Aigle, bili so odbiti. Ravno tako so se izjalovili nočni sovražni sunki.

Berlin, 1. julija. Iz glavnega stana se poroča: Po izvršenem štetju znaša število sovražnih vjetnikov od početka ofenzive — 21. marca 1918 — 191.454, pri čemer pa niso vštet sovražni ranjenci, ki so bili sprejeti v naše bolnice. Med vjetniki je 94.939 Angležev in 89.099 Francozov; ostali so Portugalci, Belgijci in Amerikanci. Doslej smo prevzeli 2476 vpljenih topov in 15.024 strojnih pušk.

Italijansko poročilo.

Dunaj, 1. julija. Italijansko poročilo z dne 30. junija javlja: Na visoki planoti asijski, kjer je junjski odpor naših čet dne 15. junija ustavil sovražno premoč, so se razvili včeraj vnovič luti boji. Naše čete so napadle Monte di Val bella. Po trdem boju smo osvojili to važno točko: vsi sovražni protinapadi so ostali brezuspešni. Vjeli smo 21 častnikov in 788 mož, ki so pripadali štirim divizijam. Uplenili smo tudi nekoliko topov in možnarjev ter znatno število strojnih pušk. V dolini Lagarina so naši letalski oddelki bombardirali železniške naprave.

Col del Rosso in Monte di Val bella.

Dunaj, 1. julija. Iz vojnoporočevalskega stana se poroča: Od včerajšnjega dneva se v ozemlju Sedmih občin nahajamo zopet v črti, kakor je bila pred početkom naše ofenzive. Izpraznili smo izpostavljeni višinski točki: Col del Rosso in Monte di Val bella, kateri bi bili mogli trajno držati le potem, če bi bili napredovali tudi južnovzhodno Asiaga in zapadno Valstagna. Imenovani višinski točki sta bili izpostavljeni sovražnemu ognju z boka in se je to podjetje moralo likvidirati.

Sovražnik nadaljuje svojo protiofenzivo. Ob Piavi Italijani zadnje dni niso ponovili svojih poskusov glede prehoda na levi breg reke. A računati moramo tudi tukaj z nadaljevanjem sovražne akcije.

Za tiskovni sklad so nabrali: sodrugi v Trziču 11 K 12 vin., sodrugi na Jesenicah na nasvet sodr. Bukovnika skupno 10 K (in sicer: Jurij J. K 2.—, St. D. K 1.—, Marčič 1 K, M. Urb. 2 K, Rotar 2 K in Jože Bukovnik 2 K), Žnideršič, Trst, 3 K. — Skupaj 24 K 12 vin. Lepa hvala in obilo posnemačev.

Zadnje vesti.

Državni zbor.

Dunaj, 1. julija. Danes so se razposlala vabila za prvo sejo poslanske zbornice, ki se vrši dne 16. julija. Na dnevnem redu se nahaja vladna predloga o proračunskem provizoriju, o podaljšanju poslanskih mandatov do 31. decembra 1919 in nekatere manjše predloge. Značilno je, da se ni postavila na dnevni red predloga o vojnih kreditih. Tudi gosposka zbornica bo imela 16. julija prvo plenarno sejo. Vitez Seidler nadaljuje pogajanja s strankami.

Epidemična influenza na Dunaju.

Dunaj, 1. julija. Epidemična influenza, ki je nekaj mesecev trajala na Španskem, kjer je obolelo približno 40 odstotkov prebivalstva, se je sedaj pojavila tudi na Dunaju. Nastopila je zlasti v 13. okraju. Bolezen je podobna epidemiji, ki je vladala na Španskem. Vendar pa zdravniki niso še z vso sigurnostjo podali prognoze.

Nova akcija za mirovne razgovore.

Berlin, 1. julija. »Vossische Zeitung« poroča: Škof dr. Fraknoi (Budimpešta), profesor dr. Lammasch (Solnograd) in profesor Quidde (Monakovo) so poslali generalnemu tajništvu »Union Interparlementaire« v Kristijaniji odprto pismo, v katerem prosijo, naj se sproži v parlamentih vojujočih se držav ideja, da izvolijo poslanske zbornice teh držav v tajnem glasovanju po 3 poslance, ki naj jih odpošljejo potem na interparlamentarno konferenco, katere bi se vršila na nevtralnem tleh. Ta konferenca bi razpravljala o načelih mirovnega sklada.

Pred novo nemško ofenzivo.

Lugano, 1. julija. Ententino časopisje je vznemirjeno vsled vesti, da se nahajamo neposredno pred novo nemško ofenzivo. Nemško vojno vodstvo se trudi, da kolikor mogoče prikrije premikanje in zbiranje čet. Novi udarec se bo omejil na severozapadno bojišče, cilj pa mu bo Amiens vsled svoje velike strateške važnosti.

Ameriške čete v Italiji.

Amsterdam, 1. julija. Iz Milana javljajo »Times«, da je dospel v Italijo prvi ameriški kontingent čet.

Mirovna pogodba z Rumunijo.

Bukarešta, 30. junija. Poslanska zbornica. V debati o mirovni pogodbi je izjavil posl. Tranču, da se debate ne nadežajo, da bo pa kljub temu glasoval za sprejetje mirovne pogodbe. Posl. Vaganescu, Codreanu in Cuza so protestirali proti mirovnim pogojem. General Averescu je izjavil, da je bil prvi, ki je izrekel na bojišču mirovno besedo, da pa miru, kakršen je bil sklenjen, ne sprejme. Zbornica je sprejela pogodbo.

Lakota v Rusiji.

Budimpešta, 1. julija. S finske meje javljajo, da je na celni Ruskem strašna lakota. Iz Sibirije ne pride niti zrna žita. Vsak dan zapušča na tisoče ljudi Petrograd, da nidejo strašni bedi.

Ruska vlada proti češko-slovaškim četam.

Stockholm, 1. julija. Pogajanja med moskovskim sovjetom in poveljstvom češko-slovaških čet so se razbila. Sovjet je odredil potrebne korake, da se upor potlači z vojaško silo.

Dve pešni človeštva proti Nemčiji.

London, 1. julija. Lord Curzon je govoril v gornji zbornici o vprašanju in načelih zveze narodov ter o ustanovitvi sodišča, čigar sodbe bi morale biti obvezne in veljave. Zveza angleško države in zveza 20 do 25 zveznih sil, da zrušijo nemški militarizem še trdno obstoja in tvori okoli dve pešni človeštva. Ako bomo imeli svetovno razsodišče, je samo ob sebi umevno, da mora obsežati vse države; toda misel, da bi bila sprejeta v to zvezo Nemčija, je zelo neverjetna. Želim, da zbornica pripravi najprej načelo, da je treba nekaj storiti, da se za branijo vbodoče nove vojne, ali če je to utopistično, da se omeji vsaj število bodočih vojen in se zmanjša njih groovitost.

Angeleško delavstvo.

London, 30. junija. »Times« pravijo v članku o delavski konferenci, da je pacifistična struja kljub živahnemu delovanju v veliki manjšini. Celokupno število neodvisne delavske stranke ne presega 40.000 članov v primeru z 2 1/2 milijona članov delavske stranke.

Wilsonov govor.

Rotterdam, 1. julija. »Times« javljajo, da bo imel Wilson 4. julija javen govor, v katerem bo odgovoril na berlinske in dunajske mirovne razgovore. Wilson smatra te izjave za nesprejemljive.

Aprovizacija.

Meso na zeleno izkaznice B sprejmejo stranke po znižani ceni v cerkvi sv. Jožefa v sredo, dne 3. t. m. Določen je tale red: dopoldne od 10. do pol 11. štev. 1 do 200, od pol 11. do 11. štev. 201 do 400, od 11. do pol 12. štev. 401 do 600, od pol 12. do 12. štev. 601 do 800, popoldne od pol 2. do 2. štev. 801 do 1000, od 2. do pol 3. štev. 1001 do 1200, od pol 3. do 3. štev. 1201 do 1400, od 3. do pol 4. štev. 1401 do 1600, od pol 4. do 4. štev. 1601 do 1800, od 4. do pol 5. štev. 1801 do 2000, od pol 5. do 5. štev. 2001 do 2200, od 5. do pol 6. štev. 2201 do konca.

Prodajalci moka se vabijo, da se zanesljivo zglase v sredo, dne 3. t. m. ob 9. dopoldne v mestni posvetovalnici radi nakazila blaga, ki se bode oddajalo na izkaznice za moko.

Pšenični zdrob za otroke do tretjega leta se bode oddajal v vojni prodajalni, Gosposka ulica, po sledečem redu. Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami: štev. 1 do 300 dne 3. julija, štev. 300 do 600 dne 4. julija, štev. 600 do 900 dne 5. julija, štev. 900 do 1200 dne 6. julija, štev. 1200 do 1500 dne 7. julija, štev. 1500 do 1800 dne 9. julija, štev. 1800 do konca dne 10. julija. Za vsakega otroka se dobi 1 kilogram pšeničnega zdroba, kilogram stane 1 K.

Marmelada na zelene izkaznice A. Stranke z zelenimi izkaznicami A prejmejo marmelado v sredo, dne 3. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od pol 2. do pol 3. štev. 1 do 120, od pol 3. do pol 4. štev. 121 do 240, od pol 4. do pol 5. štev. 241 do 360, od pol 5. do pol 6. štev. 361 do konca. Stranke dobe za vsako osebo po 1 kg marmelade, ki stane 2 K.

Marmelada za Vič. Občani Viča, ki imajo rumene izkaznice s črko B ali C, prejmejo marmelado v četrtek, dne 4. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: Rumene izkaznice B dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 100, od 9. do 10. štev. 101 do konca. Rumene izkaznice C od 10. do 11. štev. 1 do 100, popoldne od pol 2. do pol 3. štev. 101 do 200, od pol 3. do pol 4. štev. 201 do 300, od pol 4. do pol 5. štev. 301 do 400, od pol 5. do pol 6. štev. 401 do konca. Stranke dobe za vsako osebo po 1 kg marmelade, ki stane 2 K.

Marmelada za Moste. Občani Most, ki imajo rumene izkaznice s črko B ali C, prejmejo marmelado v četrtek, dne 4. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: Rumene izkaznice B dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 100, od 9. do 10. štev. 101 do 200, od 10. do 11. štev. 201 do konca. Rumene izkaznice C popoldne od pol 2. do pol 3. štev. 1 do 120, od pol 3. do pol 4. štev. 121 do 240, od pol 4. do pol 5. štev. 241 do 360, od pol 5. do pol 6. štev. 361 do konca. Stranke dobe za vsako osebo po 1 kg marmelade, ki stane 2 K.

Marmelada na rumene izkaznice D. Stranke z rumenimi izkaznicami D prejmejo marmelado v petek, dne 5. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 100, od 9. do 10. štev. 101 do 200, od 10. do 11. štev. 201 do 300, popoldne od 2. do 3. štev. 301 do 400, od 3. do 4. štev. 401 do 500, od 4. do 5. štev. 501 do konca. Stranke dobe za vsako osebo 1 kg, ki stane 4 krone.

Marmelada za I. in II. uradniško skupino. Stranke I. in II. uradniške skupine prejmejo marmelado v petek, dne 5. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: I. uradniška skupina dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 100, od 9. do 10. štev. 101 do 200, od 10. do 11. štev. 201 do 300, popoldne od pol 2. do pol 3. štev. 301 do 400, od pol 3. do pol 4. štev. 401 do konca. —

II. uradniška skupina od pol 4. do pol 5. štev. 1 do 100, od pol 5. do 5. štev. 101 do konca. Stranke dobe za vsako osebo 1 kg. Kilogram stane 2 K.

Razno.

* Razne drobne vesti. V Budimpešti tvorijo židje 51:6% prebivalstva. — Usnjarske družbe plačajo za 1 kg surove goveje kože K 2:72, a čevljar mora plačati velikokrat za 1 kg izdelane kože 80—100 kron. Ali stane izdelava toliko? Kdo torej zdravi obutev? — Novojoške »Times« pišejo, da je 8 prebivalcev novojoškega predmestja Brooklyn, ki se nočejo imenovati »Kaiser«, prosilo, da se jim to ime izpremeni. Imenovali se bodo Ring, Rindon, Rennet in Myler. — Za rektorja na praški akademiji umetnosti je bil izvoljen za učni leti 1918/19 in 1919/20 ponovno prof. Max Švabinský. — V Šlesviku živi vdova po padlem vojaku s 23 otroci v največji bedi. Tako svet plačuje! — »D. D.« poroča, da je zaigrala operna pevka Selma Kurzova v budimpeštanski kazini pri baccaretu 100.000 kron. Jih je že imela preveč ter so jo zato težili? — Na posestvu gr. Glam-Gallasa so prodali na dražbi češnjeve sadove za 17.750 kron, dasi so bili ti prodani leta 1914. za 2000 kron. To lahko služi za zrcalo našega gospodarstva.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Srbenje
Garje
Lišaj
Hraste

Najzanesljivejše sredstvo proti temu je

PARATOL

domače mazilo.

Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno. Velik lonček K 5; roblinski lonček K 9. PARATOL-PRASEN varuje občutljivo kožo. Škatla stane K 3.

Oboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri

Paratol delavnice lekarnarja Ulmer,
BUDAPEŠTA VII-11., ROZSA UTCA 21.

Nadomestilo mila

za pranje perila, izborni penec in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoje, t. j. 5 kilogram. K 12, 1 zavoje za 10 kg 23 K. Preprodajalci dobe popust pri naročbi celoga zaboja z 250 kos. Bela mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoje 32 kosov. K 14. Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoje 32 kosov K 18. Roza barve, 1 zavoje 24 kosov K 8. Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoje vsake vrste. — Izvozno podjetje

M. Jünker v Zagrebu 40, Petrinška ul. 3/III, tel. 23-27.

GORICA - F. Batjel - LJUBLJANA -
Stalna ulica 2-4 Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska dvokolesa

Se s stero prevmatiko

živalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

— Delniška glavica —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

Poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. j. v Ljubljani) in Celju

Rezervni fond obročja
K 2.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, finančnih erarijnih dobav in dovoljuje — aprovizacijske kredite —